

IZVJEŠTAJ O KVALITETU
Mjesečni izvještaj industrije (M KPS IND-1)
za 2021.

Sarajevo, 2022. godina

Sadržaj

1. STATISTIČKI PROCES I NJEGOVI REZULTATI.....	6
1.1. Namjena istraživanja	6
1.2. Pravni osnov i odgovornost statističkih institucija	6
1.3. Statistička jedinica posmatranja.....	6
1.4. Korištene klasifikacije	6
1.5. Pokrivenost i obuhvat	7
1.6. Statistički koncept i definicije	7
2. RELEVANTNOST	8
2.1. Korisnici podataka statističkog istraživanja	8
2.1.1. Ključni korisnici podataka iz statističkog istraživanja.....	8
2.1.2. Procjena korisničkih potreba	8
2.1.3. Mjerenje percepcije i zadovoljstva korisnika	8
2.2. Kompletnost podataka	9
2.2.1. Indikatori kvaliteta učinka –Stopa kompletnosti podataka (R1).....	9
3. TAČNOST I POUZDANOST PROCJENE.....	9
3.1. Greške uzorkovanja.....	9
3.1.1. Indikator kvaliteta i učinka – Greška uzorkovanja (A1)	9
3.1.2. Aktivnosti za smanjenje grešaka uzorkovanja.....	9
3.2. Neuzoračke greške.....	9
3.2.1. Neuzoračke greške - Greške obuhvata.....	9
3.2.1.1. Greška nedovoljnog obuhvata	9
3.2.1.2. Mjere za smanjenje grešaka obuhvata	9
3.2.2. Neuzoračke greške - Greške mjerenja.....	10
3.2.2.1. Mjere za smanjenje broja grešaka mjerenja.....	10
3.2.3. Neuzoračke greške - Greške neodgovora.....	10
3.2.3.1. Indikator kvaliteta i učinka –Stopa neodgovora izvještajne jedinice (A4)	10
3.2.3.2. Indikator kvaliteta i učinka-Stopa neodgovora varijable (A5)	10
3.2.3.3. Postupci u slučaju neodgovora	10
3.2.3.4. Postupci za smanjenje stope neodgovora.....	11
3.2.4. Imputacija.....	11
3.2.5. Revizije	11
3.2.5.1. Indikator kvaliteta i učinka - Prosječna veličina revizije podataka (A6)	11

4.	PRAVOVREMENOST I TAČNOST OBJAVE	11
4.1.	Pravovremenost objave	11
4.1.1.	Indikator kvaliteta i učinka-Pravovremenost objave prvih rezultata (TP1).....	11
4.1.2.	Indikator kvaliteta i učinka-Pravovremenost objave konačnih rezultata (TP2).....	12
4.2.	Tačnost objave	12
4.2.1.	Indikator kvaliteta i učinka - Tačnost objave (TP3).....	12
4.3.	Razlozi za veća kašnjenja i mjere za poboljšanje pravovremenosti i tačnosti objave.....	12
5.	USKLAĐENOST I UPOREDIVOST	12
5.1.	Usklađenost.....	12
5.1.1.	Indikator kvaliteta i učinka–Skladnost sa rezultatima iz referentnog izvora (CH1).....	12
5.2.	Uporedivost.....	12
5.2.1.	Indikator kvaliteta i učinka-Nepodudarnost uporedivih statistika (CC1)	12
5.2.2.	Indikator kvaliteta i učinka - Dužina uporedivih vremenskih serija (CC2).....	12
5.2.3.	Prekidi u vremenskim serijama	12
5.3.	Geografska uporedivost.....	13
5.3.1.	Uporedivost s ostalim članicama evropskog statističkog sistema	13
6.	DOSTUPNOST I RAZUMLJIVOST, DISEMINACIJSKI FORMAT	13
6.1.	Saopćenja u kojima se objavljuju podaci	13
6.2.	Publikacije u kojima se objavljuju podaci	13
6.3.	On-line baza podataka.....	13
6.4.	Pristup mikropodacima	13
6.5.	Dostupnost metodološke dokumentacije	13
6.6.	Mjere za poboljšanje razumljivosti diseminiranih rezultata	13
6.7.	Indikator kvaliteta i učinka – Korištenje (konsultovanje) setova podataka (AC1).....	14
6.8.	Indikator kvaliteta i učinka – Meta podaci konsultacije (AC2)	14
6.9.	Indikator kvaliteta i učinka – Stopa kompletnosti meta podataka (AC3)	14
7.	TROŠKOVI ISTRAŽIVANJA I OPTEREĆENOST DAVALACA PODATAKA	14
7.1.	Troškovi provođenja statističkog istraživanja.....	14
7.2.	Opterećenost davalaca podataka	14
7.3.	Mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti	14
8.	POVJERLJIVOST	15
8.1.	Povjerljivost - politika	15
8.2.	Povjerljivost – postupanje sa podacima.....	15
9.	STATISTIČKA OBRADA	15
9.1.	Izvor podataka	15
9.2.	Učestalost prikupljanja podataka	15

9.3.	Prikupljanje podataka	16
9.4.	Validacija podataka.....	16
9.5.	Kompilacija podataka.....	16
9.6.	Prilagođavanja	17
9.6.1.	Sezonsko prilagođavanje.....	17

1. STATISTIČKI PROCES I NJEGOVI REZULTATI

1.1. Namjena istraživanja

Namjena i cilj provođenja Mjesečnog izvještaja industrije M KPS IND-1 je da obezbijedi podatke o industrijskoj proizvodnji, prometu i zaposlenima.

Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje, prometa, analizu obima i promjena u strukturi industrijske proizvodnje, analizu sezonskih karakteristika proizvodnje i sagledavanje ukupnih ekonomskih kretanja.

Indeks obima industrijske proizvodnje (IPI), prije svega, pokazuje promjene u kretanju industrijske proizvodnje, i ujedno je i indikator promjena bruto dodate vrijednosti za određena područja djelatnosti. Zahvaljujući brzom, mjesečnoj raspoloživosti informacija za sve nivoe industrijskih djelatnosti, IPI je izuzetno značajan kratkoročni indikator i sa stanovišta ranog otkrivanja prelomnih tačaka u ponašanju trenda ekonomskog razvoja.

Pored računanja indeksa obima industrijske proizvodnje iz Mjesečnog izvještaja industrije izračunava se i indeks prometa industrije (ITI).

Za indeks obima industrijske proizvodnje i indeks prometa industrije period posmatranja je mjesec i poklapa se sa kalendarskim mjesecom.

1.2. Pravni osnov i odgovornost statističkih institucija

Pravni osnov za prikupljanje, obradu i publikovanje podataka Mjesečnog izvještaja industrije M KPS IND-1 su:

1. Zakon o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 63/03 i 9/09),
2. Program provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za period 2021. – 2024. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj 1/22),
3. Plan provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za 2021. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj 5/21),
4. Klasifikacija djelatnosti KD BiH 2010 (saglasna NACE Rev.2),
5. Nomenklatura industrijskih proizvoda Bosne i Hercegovine - Mjesečni NIP BIH 2018 (Usklađena sa EU PRODCOM-listom).

Ovo statističko istraživanje je dio godišnjeg Plana rada Federalnog Zavoda za statistiku.

Federalni zavod za statistiku je odgovoran za rad na terenu, prikupljanje, unos i obradu podataka i objavu podataka za Federaciju Bosne i Hercegovine.

1.3. Statistička jedinica posmatranja

Jedinice posmatranja, koje su najčešće i izvještajne jedinice za Mjesečni izvještaj industrije – (M KPS IND-1) su u uzorak izabrana preduzeća i njihove jedinice, koje obavljaju industrijsku proizvodnju na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, a razvrstane su prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010 (KD BiH 2010), koja sadržajno i strukturno odgovara EU klasifikaciji NACE Rev.2, u područja: Vađenje ruda i kamena (B), Prerađivačka industrija (C) i Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija (D), osim grane 35.3.

1.4. Korištene klasifikacije

- Klasifikacija djelatnosti KD BiH 2010 (saglasna NACE Rev.2)
- Klasifikacija proizvoda i usluga BiH 2010. (KPPD BiH 2010), u potpunosti usklađen sa svim 6 –cifrenim nivoima sa CPA 2008.
Nomenklatura industrijskih proizvoda Bosne i Hercegovine za mjesečno istraživanje fizičkog obima industrijske proizvodnje (M KPS IND-1) - Mjesečni NIP BIH 2018 (usklađena sa EU PRODCOM-listom)
- Glavne industrijske grupe - GIG (EU MIGs 2009 u skladu sa definicijama iz EU Regulative 656/2007)

1.5. Pokrivenost i obuhvat

Obuhvat za Mjesečno istraživanje (M KPS IND-1) za 2021. godinu čine sva aktivna industrijska preduzeća iz Statističkog poslovnog registra (SPR-a) sa 10 ili više zaposlenih, uglavnom u okviru sljedećih područja ekonomskih djelatnosti B, C i D (izuzev grane 35.3) prema KD BiH 2010 (koja je identična NACE Rev. 2 klasifikaciji).

Obuhvaćene su i one jedinice (dijelovi preduzeća) koje obavljaju industrijsku proizvodnju (proizvode industrijske proizvode definisane Mjesečnom nomenklaturom industrijskih proizvoda Bosne i Hercegovine – Mjesečni NIP BiH 2018), a koje djeluju u sklopu preduzeća čija osnovna djelatnost nije industrija i koje je klasifikovano izvan navedenih područja.

Ovim istraživanjem je pokriveno cca 839 izvještajnih jedinica za F BiH.

Mjesečnim istraživanjem (M KPS IND-1) obuhvaćeni su svi poslovni subjekti i njihovi dijelovi čija je dodana vrijednost $\geq$ 500.000 KM ili broj zaposlenih $\geq$ 10 (tzv. „cut-off“ uzorak), koji se bave industrijskom djelatnošću.

1.6. Statistički koncept i definicije

Zaposlene osobe - stanje posljednjeg dana u mjesecu. Obuhvata zaposlene koji obavljaju industrijsku djelatnost u područjima B, C i D, kao i zaposlene na pomoćnim poslovima sa gledišta industrijske proizvodnje (uprava, računovodstvo, elektronska obrada podataka i sl.). Neindustrijske djelatnosti obuhvataju zaposlene u trgovini na malo koji prodaju proizvode proizvedene u izvještajnoj jedinici, zaposlene u prijevozu izvan poslovnog subjekta, zaposlene u restoranima u okviru poslovnog subjekta i sl.

Gotova proizvodnja - iskazuje se za izvještajni mjesec i predstavlja količinu proizvoda koji su u procesu proizvodnje dostigli odgovarajući stepen prerade ili dorade tako da su u Nomenklaturi industrijskih proizvoda navedeni pod posebnom šifrom i nazivom. Pojam tako definisanog gotovog proizvoda obuhvata i sve radove dovršavanja proizvoda kojima pripadaju čišćenje, pakovanje, ispitivanje kvaliteta, klasiranje i slično. Neispravni proizvodi ("škart") se ne smatraju gotovim proizvodima.

Prihodi od prodaje i isporuke proizvoda i usluga na nivou izvještajne jedinice u izvještajnom mjesecu iskazuju ukupnu vrijednost fakturisanih prihoda (ostvareni promet) od prodaje i isporuke proizvoda (vlastita i uslužna proizvodnja) tj. ostvareni promet od industrijske djelatnosti na nivou izvještajne jedinice. Vrijednost prodaje je fakturisana vrijednost koju je ostvarila izvještajna jedinica po osnovu prodaje proizvedenih dobara i usluga u izvještajnom mjesecu i podudara se s tržišnom vrijednosti prodatih dobara i usluga isporučenih trećim licima na domaćem i stranom tržištu. U vrijednost treba uključiti sve troškove transporta i pakovanja te sve poreze na fakturisana dobra i usluge izvještajne jedinice, osim poreza na dodanu vrijednost (PDV-a). Treba isključiti sve popuste i sniženja cijena te vrijednost vraćenih pakovanih proizvoda, osim gotovinskih popusta.

Na domaćem tržištu - je promet ostvaren prodajom industrijskih proizvoda i usluga na domaćem tržištu (na području BiH).

Na stranom tržištu - je promet ostvaren prodajom industrijskih proizvoda i usluga na stranom tržištu. Vrijednost se iskazuje u hiljadama KM.

Indeks obima industrijske proizvodnje pokazuje mjesečno kretanje proizvodnje u smislu obima proizvodnje, tj. promjene u obimu proizvodnje proizvoda (dobra i usluga) u skladu sa Nomenklaturom industrijskih proizvoda za mjesečno istraživanje - mjesečni NIP BiH 2018 koja je usklađena sa PRODCOM listom i koja obuhvata proizvode iz područja B, C i D (osim grane 35.3) prema KD BiH 2010 (NACE Rev.2).

Indeks prometa industrije pokazuje mjesečno kretanje prometa u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti KD BiH 2010 (saglasna NACE Rev.2) i koja obuhvata sve izvještajne jedinice registrovane u SPR-u u području B i C.

Desezonirani indeksi podrazumijevaju indekse koji su prilagođeni sezoni i kalendarskim danima. U skladu s preporukama Eurostata podaci koji se upoređuju s podacima iz prethodnog mjeseca (mjesečno poređenje prema terminologiji i praksi Eurostata) prezentiraju se u desezoniranom obliku indeksa industrijske proizvodnje ili iz njih izračunanih stopa rasta.

Kalendarski prilagođeni indeksi podrazumijevaju indekse koji su prilagođeni uticaju kalendarskih i radnih dana. U skladu s preporukama Eurostata podaci koji se upoređuju s podacima iz istog perioda prethodne godine (godišnje poređenje prema terminologiji i praksi Eurostata) prezentiraju se u kalendarski prilagođenom obliku indeksa industrijske proizvodnje ili iz njih izračunanih stopa rasta.

Mjesečni NIP BiH 2018 sadrži proizvode koji su definisani i u Klasifikaciji proizvoda po djelatnostima KPPD BiH 2010 (CPA 2008), što znači da se slijedi pristup "proizvod", a ne pristup "djelatnost" za računanje indeksa obima industrijske proizvodnje, dok se za računanje indeksa prometa industrije slijedi pristup "djelatnost". Promjene kvaliteta proizvoda u odnosu na promjene količine proizvodnje proizvoda se uzimaju u obzir kad one stvarno i nastanu. To se čini kroz ažuriranje pondera.

Koncepti i definicije korišteni u ovom istraživanju su definisani u Metodološkom dokumentu za izračunavanje indeksa fizičkog obima industrijske proizvodnje koji je dostupan na:

<http://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/industrija/>

Metodološkim objašnjenjima na samim saopćenjima: <http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/industrija/>

Usklađeni su sa Regulativom Evropske Zajednice (European Communities Council Regulation (EC) broj 1165/98) koja se odnosi na kratkoročne poslovne statistike i odgovarajućim amandmanima i sa regulativom EU Komisije (Commission Regulation (EC) broj 1503/2006) za definicije varijabli (Varijabla 110 - Proizvodnja i 120 - Promet), kao i periodika objave podataka.

Detaljnija objašnjenja postupka izračuna data su u Metodologiji koja se može pronaći na dva navedena linka.

2. RELEVANTNOST

2.1. Korisnici podataka statističkog istraživanja

Podaci Mjesečnog izvještaja industrije Federacije BiH se dostavljaju Agenciji za statistiku Bosne i Hercegovine u propisanim formama, koja vrši kompiliranje podataka za nivo Bosne i Hercegovine i izvještava Eurostat.

Osim za potrebe izvještavanja Eurostata, podaci Mjesečnog izvještaja industrije se koriste i za potrebe Ministarstva energije, rudarstva i industrije Federacije BiH, Federalnog ministarstva poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva FBiH, Ministarstva finansija Federacije BiH, organa lokalne samouprave, Privredne komore Federacije BiH, Centralne banke BiH, Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, Ekonomskog instituta i drugih istraživačkih i obrazovnih institucija, medija, fizičkih lica, Međunarodnog monetarnog fonda, kao i za potrebe Statistike nacionalnih računa, Statistike cijena industrijskih proizvođača, Statistike ekonomskih računa u poljoprivredi, Strukturno poslovnih statistika i dr.

Podaci koje potražuju korisnici podataka, a koji nisu objavljeni, dostavljaju se iz dokumentacionih tabela ili se obrađuju iz raspoložive baze podataka, a na osnovu pismenog i jasno definisanog zahtjeva korisnika podataka.

2.1.1. Ključni korisnici podataka iz statističkog istraživanja

Ključni korisnici podataka iz statističkog istraživanja Mjesečnog izvještaja industrije su:

- Međunarodni glavni korisnici: Eurostat, MMF, UN/UNECE, OECD;
- Domaći glavni korisnici: Direkcija za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH, Vanjskotrgovinska komora BiH, Centralna banka BiH, Ministarstvo energije, rudarstva i industrije Federacije BiH, Ministarstvo finansija Federacije BiH, Privredna komora Federacije BiH, BiH, Ekonomski institut, te ostala tijela i institucije vlade i organi lokalne samouprave;
- Ostali korisnici: poslovni subjekti-preduzeća, udruženja poslodavaca, istraživači i studenti, mediji i opća javnost;
- Interno se ovi podaci koriste u Statistici nacionalnih računa, te u Strukturnim i Kratkoročnim poslovnim statistikama.

2.1.2. Procjena korisničkih potreba

Indeks obima industrijske proizvodnje i Indeks prometa industrije pokazuju mjesečni učinak industrije u Federaciji BiH.

Zbog svoje periodičnosti, brze dostupnosti i detaljne podjele po oblastima, granama, područjima industrijskih djelatnosti ovi indeksi su najtačniji pokazatelji razvoja poslovanja u sektoru industrije.

Korisnici zahtijevaju detaljne podatke kretanja industrijske proizvodnje (određenu djelatnost) i raspoložive vremenske serije za svrhu ekonomske analize, analize tržišta, praćenja i donošenja odluka u poslovanju te za potrebe istraživanja i pisanja akademskih radova (studenti).

2.1.3. Mjerenje percepcije i zadovoljstva korisnika

Zadovoljstvo korisnika podataka se analizira putem Ankete o zadovoljstvu korisnika čiji je cilj dobijanje informacija o zadovoljstvu korisnika kvalitetom proizvoda i usluge, te sagledavanju potreba korisnika.

Rezultati iste dostupni na web stranici FZS :

<http://fzs.ba/wp-content/uploads/2021/07/Istra%C5%BEivanje-o-zadovoljstvu-korisnika-2021-rezultati-bosanski.pdf>

Zadovoljstvo korisnika uglavnom se prati preko njihovih zahtjeva za podacima određene vrste i na osnovu učestalosti istovrsnih zahtjeva za određenim podacima, odlučuje se o objavi ovih podataka, ukoliko se to ocijeni opravdanim.

2.2. Kompletnost podataka

2.2.1. Indikatori kvaliteta učinka – Stopa kompletnosti podataka (R1)

Metodologija koja se koristi za računanje indeksa usklađena je sa Regulativom Evropske Zajednice (European Communities Council Regulation (EC) broj 1165/98) koja se odnosi na kratkoročne poslovne statistike i odgovarajućim amandmanima i sa regulativom EU Komisije (Commission Regulation (EC) broj 1503/2006) za definicije varijabli, listu varijabli, periodiku objave podatka i definicije GIG-a (Commission Regulation (EC) broj 656/2007).

EU regulativom koja se odnosi na kratkoročne statistike (Council Regulation (EC) broj 1165/98) definisane su varijable, popisi varijabli i učestalosti prikupljanja podataka i njihovo prikazivanje u formi indeksa u mjesečnoj periodici, što je u Statistici industrije u potpunosti primjenjeno. Stopa potpunosti podataka je: 100%

3. TAČNOST I POUZDANOST PROCJENE

3.1. Greške uzorkovanja

3.1.1. Indikator kvaliteta i učinka – Greška uzorkovanja (A1)

Mjesečnim izvještajem industrije su obuhvaćena aktivna industrijska preduzeća iz SPR-a Federalnog zavoda za statistiku, koja imaju industriju kao glavnu ili kao sporednu djelatnost, a čija je dodana vrijednost ≥ 500.000 KM ili broj zaposlenih ≥ 10 .

Obuhvat za prikupljanje mjesečnih podataka o industrijskoj proizvodnji je dobijen primjenom cut-off metode, tj. riječ je o ciljanom obuhvatu, računanje grešaka uzorkovanja po metodologiji izračunavanja uzoračkih grešaka nije primjenljivo.

3.1.2. Aktivnosti za smanjenje grešaka uzorkovanja

Ne postoji dostupan podatak niti je napravljena procjena greške uzorkovanja jer je veoma teško izračunati. Indeksi obima industrijske proizvodnje (IPI) i Indeksi prometa industrije (ITI) rezultati su izračunati primjenom cut-off uzorka.

3.2. Neuzoračke greške

3.2.1. Neuzoračke greške - Greške obuhvata

Greške obuhvata podrazumijevaju razlike između ciljane populacije i populacije izabrane u uzorak.

Uzorak se svake godine ažurira radi osiguranja obuhvata od 90% bruto dodane vrijednosti za svaki razred KD 2010 (dodaju se novoosnovana preduzeća, eliminišu ona koja su prestala sa radom i provjerava pokrivenost dodate vrijednosti, ažuriraju se šifre djelatnosti na osnovu kontakta sa izvještajnim jedinicama kao i provjerom sa SPS istraživanjem).

3.2.1.1. Greška nedovoljnog obuhvata

Mogući su slučajevi da pojedini poslovni subjekti obavljaju neku od industrijskih djelatnosti, ali nemaju tu djelatnost registrovanu i zbog toga nisu obuhvaćeni uzorkom.

Broj ovakvih slučajeva se ne analizira, ali se redovnim ažuriranjem SPR-a njihov broj iz godine u godinu smanjuje.

3.2.1.2. Mjere za smanjenje grešaka obuhvata

Adresar za Mjesečni izvještaj industrije se svake godine formira na osnovu posljednjih raspoloživih podataka iz SPR-a. Obuhvataju se sva novoosnovana industrijska preduzeća koja zadovoljavaju unaprijed utvrđene kriterije i isključuju ona koja su prestala sa radom u prethodnoj godini.

Redovnim ažuriranjem SPR-a na osnovu informacija iz različitih statističkih istraživanja, omogućeno je da se iz Adresara isključe preduzeća koja su predstavljala prekomjeran obuhvat i dodaju preduzeća koja su bila dio nedovoljnog obuhvata.

3.2.2. Neuzoračke greške - Greške mjerenja

Greške mjerenja se najčešće javljaju za vrijeme prikupljanja podataka i zbog toga zabilježene vrijednosti varijabli mogu biti drugačije od pravih vrijednosti. Izvještajne jedinice mogu svjesno ili nesvjesno davati pogrešne podatke, te se stupanjem u kontakt s osobom zaduženom za ispunjavanje obrasca ispravljaju nastale greške.

3.2.2.1. Mjere za smanjenje broja grešaka mjerenja

Provjeru podataka, usklađenost sa Nomenklaturom industrijskih proizvoda Bosne i Hercegovine - Mjesečni NIP BiH 2018 (usklađena sa EU PRODCOM-listom) za Mjesečno istraživanje industrijske i unos podataka obavljaju Službe Federalnog zavoda za statistiku za područje kantona.

Mikro podaci (proizvedene količine i prihod od prodaje) se automatski provjeravaju tokom unosa podataka u IT aplikaciju s primjenom numeričke i logičke tekuće kontrole, kao i poređenje podataka sa podacima iz prethodnog mjeseca i istog mjeseca prošle godine. Za svako preduzeće podaci se odnose na nivo proizvoda kako bi se pronašla moguća odstupanja.

Ukoliko se uoče veći nedostaci, uspostavlja se telefonska veza sa izvještajnom jedinicom i uz njenu pomoć ispravljaju neispravni podaci.

Dodatna kontrola se obavlja u Odsjeku industrije Federalnog zavoda za statistiku.

Kontrole se vrše na nivou proizvoda, privrednog subjekta, kantona i Federacije BiH. IT aplikacija za mjesečni izvještaj industrije sadrži mnoge izlazne tabele, koje služe za kontrolu obrađenih podataka. Svako uočeno odstupanje od realnih podataka zahtjeva dodatnu provjeru i ponovno kontaktiranje izvještajnih jedinica.

Za agregirane podatke, provjera se obavlja od strane različitih osoba, prvo osoba koje su direktno uključene u izračun indeksa, a zatim pojedinačno od strane osoba koje su odgovorne za IPI i ITI.

3.2.3. Neuzoračke greške - Greške neodgovora

3.2.3.1. Indikator kvaliteta i učinka - Stopa neodgovora izvještajne jedinice (A4)

Kao neodgovor tretiraju se izvještaji koji nisu dostavljeni ili putem kojih nije dostavljen kompletan, relevantan i prihvatljiv odgovor.

Tabela 1. Stopa neodgovora u 2021. godini

	Jan.	Feb.	Mart	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Godišnji prosjek
Broj jedinica posmatranja	839	839	839	839	839	839	839	839	839	839	839	839	839
Broj neodgovora	4	13	11	1	6	10	20	12	7	7	7	6	9
Stopa neodgovora %	0,48	1,55	1,31	0,12	0,72	1,19	2,38	1,43	0,83	0,83	0,83	0,72	1,03

3.2.3.2. Indikator kvaliteta i učinka - Stopa neodgovora varijable (A5)

Kroz aplikaciju za unos podataka nije uspostavljena procedura za evidenciju broja neodgovora po pojedinim varijablama.

3.2.3.3. Postupci u slučaju neodgovora

Ako nedostaje kompletan izvještaj ili samo pojedini podaci, uspostavlja se kontakt sa izvještajnom jedinicom i uz njenu pomoć se popunjava kompletan izvještaj ili nedostajući podaci.

U slučaju neodgovora jedinice podaci se procjenjuju, ali nemaju utjecaj na ključne rezultate.

3.2.3.4. Postupci za smanjenje stope neodgovora

Da bi se smanjila stopa neodgovora najčešće se koriste sljedeći postupci:

- Višestruko kontaktiranje izvještajne jedinice (u slučaju spriječenosti),
- Obavještavanje izvještajne jedinice o imenu i broju telefona kontakt lica koje može pozvati u slučaju bilo kakvih pitanja,
- Fleksibilnost rokova dostavljanja izvještaja (mogućnost pomjeranja rokova dostavljanja podataka),
- Kombinovanje više različitih načina prikupljanja podataka (telefon, elektronska pošta, faks),
- Pisanje preciznijih metodoloških objašnjenja, koja se odnose na određeno pitanje (varijablu),
- Slanje urgencija izvještajnim jedinicama sa pozivanjem na obavezu dostavljanja podataka, na što ih obavezuje Zakon o statistici u Federaciji BiH.

3.2.4. Imputacija

Ne postoji precizno mjerenje o broju imputiranih varijabli.

3.2.5. Revizije

3.2.5.1. Indikator kvaliteta i učinka - Prosječna veličina revizije podataka (A6)

Nije planirana niti provedena revizija podataka za Mjesečno istraživanje industrije.

4. PRAVOVREMENOST I TAČNOST OBJAVE

4.1. Pravovremenost objave

Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka u formi redovnog mjesečnog saopćenja.

4.1.1. Indikator kvaliteta i učinka - Pravovremenost objave prvih rezultata (TP1)

Pravovremenost objave prvih rezultata istraživanja određuje se kao razlika između datuma prve objave i kraja referentnog mjeseca.

Tabela 2. Pravovremenost prvih rezultata objavljivanja indeksa industrijske proizvodnje za 2021.

Posmatrani period	Indeksi industrijske proizvodnje												Prosjeak
	Jan.	Feb.	Mart	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
Datum objavljivanja	05.03	26.03	27.04	26.05	25.06	27.07	26.08	27.09	26.10	26.11	27.12	27.01.2022	-
Interval objavljivanja (dana)	36	26	27	26	25	27	26	27	26	26	27	27	27

Tabela 3. Pravovremenost prvih rezultata objavljivanja indeksa prometa industrije za 2021.

Posmatrani period	Indeksi prometa industrije												Prosjeak
	Jan.	Feb.	Mart	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
Datum objavljivanja	12.03	31.03	30.04	31.05	30.06	30.07	31.08	30.09	01.11	30.11	30.12	31.01.2022	-
Interval objavljivanja (dana)	43	31	30	31	30	30	31	30	29	30	30	31	31

4.1.2. *Indikator kvaliteta i učinka - Pravovremenost objave konačnih rezultata (TP2)*

Prethodni rezultati postaju konačni danom objave saopćenja za naredni mjesec.

4.2. Tačnost objave

Tačnost objave podataka predstavlja interval između stvarnog i planiranog datuma objave podataka, koji je određen Kalendarom publikovanja.

4.2.1. *Indikator kvaliteta i učinka - Tačnost objave (TP3)*

Svi rokovi za objavljivanje su ispoštovani u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

4.3. Razlozi za veća kašnjenja i mjere za poboljšanje pravovremenosti i tačnosti objave

Nema odstupanja između najavljenog i stvarnog datuma objave (prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka).

5. USKLADENOST I UPOREDIVOST

5.1. Usklađenost

5.1.1. *Indikator kvaliteta i učinka–Skladnost sa rezultatima iz referentnog izvora (CH1)*

Ne postoji referentno istraživanje koje je srodno Mjesečnom istraživanju industrije.

5.2. Uporedivost

5.2.1. *Indikator kvaliteta i učinka - Nepodudarnost uporedivih statistika (CC1)*

Kod Mjesečnog istraživanja industrije računanje ovog indikatora nije primjenjivo.

5.2.2. *Indikator kvaliteta i učinka - Dužina uporedivih vremenskih serija (CC2)*

Uporediva serija indeksa industrijske proizvodnje i indeksa prometa industrije postoji od 2005. godine. Dužina uporedive vremenske serije : $15 \times 12 = 180$ mjeseci.

5.2.3. *Prekidi u vremenskim serijama*

Mjesečni indeks obima industrijske proizvodnje do 1996. godine su prikazani prema NIP bivše SFRJ.

Od juna 1995. do 2006. godine na snazi je Standardna klasifikacija djelatnosti (SKD) Republike i Federacije Bosne i Hercegovine koja je usklađena sa klasifikacijom djelatnosti EU NACE Rev. 1. Indeksi o industrijskoj proizvodnji za ovaj period su prikazani prema NIP Republike Bosne i Hercegovine.

Od 2006. do 2010. godine koristi se Klasifikaciji djelatnosti Bosne i Hercegovine koja je usklađena sa klasifikacijom djelatnosti EU NACE Rev.1.1. Indeksi o industrijskoj proizvodnji se prikazuju prema NIP Bosne i Hercegovine 2005.

Za period od 2010. do 2021. godine na snazi je KD BiH 2010, koja sadržajno i strukturno u potpunosti odgovara EU klasifikaciji NACE Rev.2, a po kojoj je prilagođeno i prikazivanje podataka za period od 2005. do 2021. godine.

Za popunjavanje upitnika M KPS IND-1 2021. odnosno za razvrstavanje proizvodnje po proizvodima koristila se Nomenklatura industrijskih proizvoda Mjesečna NIP BiH 2018. Prema navedenim prethodnim podacima se vidi da nije bilo prekida mjesečnih vremenskih serija. Mjesečni indeksi prometa industrije se objavljuju od 2017. godine, a uporediva serija indeksa prometa industrije postoji od 2006. godine.

5.3. Geografska uporedivost

5.3.1. Uporedivost s ostalim članicama evropskog statističkog sistema

Agencija za statistiku BiH objavljuje podatke za nivo države na web stranici Agencije za statistiku BiH, a entiteti objavljuju podatke za nivo entiteta na web stranicama entiteta.

Podaci za nivo države su u potpunosti uporedivi sa podacima članica Evropskog statističkog sistema jer se realizuje u skladu sa standardima i propisima Evropske unije.

6. DOSTUPNOST I RAZUMLJIVOST, DISEMINACIJSKI FORMAT

6.1. Saopćenja u kojima se objavljuju podaci

Mjesečno saopćenje „Indeks obima industrijske proizvodnje“ Federacije Bosne i Hercegovine se objavljuju 25. u mjesecu, a Mjesečno saopćenje „Indeks prometa industrije“ Federacije Bosne i Hercegovine se objavljuje 30. u mjesecu. Oba saopćenja se objavljuju za prethodni (referentni) mjesec na internet stranici Federalnog zavoda za statistiku:

<http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/industrija/>

6.2. Publikacije u kojima se objavljuju podaci

- Mjesečno saopćenje industrije Indeks obima industrijske proizvodnje;
- Mjesečno saopćenje prometa Indeks prometa industrije;
- Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine (dio koji se odnosi na industriju);
- Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima (dio koji se odnosi na industriju);
- Federacija Bosne i Hercegovine u brojkama i Kantoni u brojkama (dio koji se odnosi na industriju);
- Statistički godišnjak/ljetopis Federacije BiH.

6.3. On-line baza podataka

On-line baza podataka indeksa industrijske proizvodnje postoji za Mjesečni indeks obima industrijske proizvodnje (od 2005. godine do 2021.), a za Mjesečni indeks prometa u industriji je u fazi izrade. Ona se nalazi na web stranici FZS (PX-WEB). Podacima o broju pristupa on-line bazi podataka ne raspolažemo.

6.4. Pristup mikropodacima

Mikropodaci nisu dostupni za ovo statističko istraživanje.

6.5. Dostupnost metodološke dokumentacije

Opis metodologije i izvora podataka se nalazi na kraju svakog Saopćenja: Indeks obima industrijske proizvodnje i Indeks prometa industrije, na internet stranici Federalnog zavoda za statistiku: <http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/industrija/>.

Na internet stranici Federalnog zavoda za statistiku nalaze se i Metodološki dokumentu za izračunavanje indeksa fizičkog obima industrijske proizvodnje, kao i Nomenklatura industrijskih proizvoda za mjesečno istraživanje industrije - Mjesečni NiP BiH 2018, <http://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/industrija/>.

6.6. Mjere za poboljšanje razumljivosti diseminiranih rezultata

Podaci iz Mjesečnog izvještaja industrije su jasno prikazani.

6.7. Indikator kvaliteta i učinka – Korištenje (konsultovanje) setova podataka (AC1)

Ne obavlja se posebno mjerenje broja konsultacija setova podataka za statističko istraživanje Mjesečnog izvještaja industrije. Ovaj indikator treba biti razvijen u saradnji sa IT osobljem.

6.8. Indikator kvaliteta i učinka – Meta podaci konsultacije (AC2)

Federalni zavod za statistiku još uvijek nema razvijen sistem meta podataka. U predstojećem periodu se očekuje uspostava ovog sistema.

6.9. Indikator kvaliteta i učinka – Stopa kompletnosti meta podataka (AC3)

Sistem meta podataka još nije razvijen za statističko istraživanje Mjesečnog izvještaja industrije.

7. TROŠKOVI ISTRAŽIVANJA I OPTEREĆENOST DAVALACA PODATAKA

7.1. Troškovi provođenja statističkog istraživanja

Troškovi Federalnog zavoda za statistiku za istraživanje o Mjesečnoj industrijskoj proizvodnji i prometu sastoje se od:

- Troškova printanja upitnika,
- Slanja instrumentarija kantonalnim Statističkim službama,
- Distribucije instrumentarija izvještajnim jedinicama,
- Troškova telefona, faxesa,
- Troškova zaposlenih koji su angažovani na istraživanju M KPS IND-1 (metodolozi, IT).

Nije izvršen poseban obračun troškova po pojedinačnim istraživanjima.

7.2. Opterećenost davalaca podataka

Tabela 4. Godišnje opterećenje za Mjesečni izvještaj industrije u 2021. godini

Broj izvještajnih jedinica koje su popunile obrazac	839
Vrijeme potrebno za popunjavanje jednog obrasca (sati)	0,45 (prosjeak)
Broj izvještaja (broj unesenih obrazaca (M KPS IND-1))	9964
Broj naknadno popunjenih obrazaca	104
Ukupan broj obrazaca	10068
Ukupno potrebno vrijeme (sati) - godišnje	4530

7.3. Mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti

Mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti mogu biti:

- smanjenje broja kontakata sa izvještajnim jedinicama insistiranjem na kvalitetu popunjavanja izvještaja,
- korištenje elektronskih obrazaca,
- korištenje web.aplikacije za unos podataka.

Prelazak na novi način prikupljanja podataka zahtijeva dodatni angažman osoblja Odsjeka za statistiku industrije, IT osoblja, Službi za statistiku za područje kantona i izvještajnih jedinica, uspostavljanje zaštite podataka i razvoj cjelokupne organizacijske mreže novog načina provođenja istraživanja.

8. POVJERLJIVOST

8.1. Povjerljivost - politika

Povjerljivost statističkih podataka, koji se prikupljaju za potrebe Mjesečnog istraživanja industrije, podliježe zakonskim okvirima povjerljivosti. Podaci se koriste isključivo u statističke svrhe.

U toku izvršavanja svojih zadataka utvrđenih Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, Federalni zavod i ovlašteni organi i ustanove djeluju u skladu sa:

- Zakon o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj 49/06, 76/11 i 89/11)
- Zakon o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine F BiH“, broj 32/01).
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 48/11)

8.2. Povjerljivost – postupanje sa podacima

Statističku povjerljivost određuju članovi 36. do 39. Zakona o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" 63/03 i 9/09) i svi zaposlenici Federalnog zavoda za statistiku dužni su ih se pridržavati:

Član 37. - "Tokom prikupljanja, obrade i distribucije statističkih podataka Federalni zavod i drugi zakonom ovlašćeni organi i ustanove poduzeće sve neophodne mjere organizacione, regulatorne, upravne i tehničke prirode koje su potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korišćenja u druge a ne u statističke svrhe."

Član 38. - "Osobe koje imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon prestanka radnog odnosa."

Član 39. - "U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica.

O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovoga člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim osobama te da će ih nakon upotrebe uništiti.

Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podaci dati na raspolaganje.

9. STATISTIČKA OBRADA

9.1. Izvor podataka

Mjesečni izvještaj industrije (M KPS IND-1) je glavni izvor podataka za izračunavanje Indeksa obima industrijske proizvodnje i Indeksa prometa industrije (ITI), koje se provodi slanjem upitnika na teren putem pošte ili elektronski.

Istraživanje obuhvata oko 90% ukupne dodane vrijednosti industrije na 4- cifrenom nivou NACE Rev. 2 (KD BiH 2010).

Izvor podataka su sva aktivna preduzeća, koja imaju industriju kao glavnu ili kao sporednu djelatnost, a čija je dodana vrijednost ≥ 500.000 KM ili broj zaposlenih ≥ 10 .

9.2. Učestalost prikupljanja podataka

Učestalost prikupljanja podataka je mjesečna, sa rokovima do 15. tekućeg mjeseca za prethodni referentni mjesec tokom 2021. godine.

9.3. Prikupljanje podataka

Podaci se prikupljaju izvještajnom metodom (poštom, mailom ili faksom).

Za prikupljanje podataka koristi se obrazac „Mjesečni izvještaj industrije – M KPS IND-1“, koji se nalazi na internet stranici Federalnog zavoda za statistiku: <http://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/industrija/obrasci/>.

Izvještaj se popunjava u dva primjerka, od kojih jedan ostaje izvještajnoj jedinici, a drugi primjerak se dostavlja nadležnoj statističkoj Službi Federalnog zavoda za statistiku za područje kantona gdje posluje izvještajna jedinica, do 10. u mjesecu za prethodni mjesec.

9.4. Validacija podataka

Nakon kontrole obuhvata, podaci sa obrasca unose se u bazu podataka putem aplikacije za unos i kontrolu podataka koja sadrži formalne i logičke kontrole koje su postavljene po zahtjevu metodologa iz Odsjeka za statistiku industrije.

Za svako preduzeće podaci se odnose na nivo proizvoda kako bi se pronašla moguća odstupanja.

Ukoliko se uoče veći nedostaci, uspostavlja se telefonska veza sa izvještajnom jedinicom i uz njenu pomoć ispravljaju neispravni podaci.

Validacija obrade podataka se vrši kroz primjenu procedura za automatsku kontrolu podataka, tretman i validaciju svaki mjesec (proizvedene količine, kumulativne količine i prihod od prodaje proizvoda) koje se upoređuju. Proces validacije obuhvata: međuprovjeru (cross cutting), provjeru sa prethodnim podacima itd. Nakon toga vrši se izračunavanje indeksa koji se također provjeravaju i validiraju.

9.5. Kompilacija podataka

Indeks obima industrijske proizvodnje (IPI) za FBiH je Laspeyres lančani indeks, koji se izračunava na osnovu koeficijentata/pondera iz 2015. godine (kao bazne godine) na nivou proizvoda, dok se za nivo djelatnosti koristi struktura pondera iz prethodne godine.

Kompilacija indeksa se vrši na sljedeći način: počinje od mikro nivoa - nivoa proizvoda, gdje se ukupna proizvodnja računa za svaki proizvod definisan mjesečnim NIP F BiH 2018. agregiranjem cjelokupne proizvodnje istog proizvoda od strane svih proizvođača. Nakon toga, ove količine se množe sa odgovarajućim ponderima (jediničnim dodanim vrijednostima) kako bi se dobile "mase" dodane vrijednosti za svaki proizvod, koje se sumiraju na nivo 4 cifre KD BiH 2010.

Nakon toga, vrši se sumiranje "mase" sa 4 na 3 cifre (nivo grane) KD BiH 2010. Zatim se stavljaju u odnos ove mase (tekući period na prosjek prethodne godine) nakon čega se vrši množenje ovih odnosa na nivo 2 cifre KD BiH 2010 i veće nivoe KD-a kao i za nivo GIG-a koristeći koeficijente/pondera Bruto dodane vrijednosti dobijene iz SBS istraživanja.

Suštinski, izračunavanje IPI-a se vrši u 2 koraka:

Korak 1 - indeksi na nivou 4 cifre i 3 cifre KD BiH 2010 izračunavaju se iz podataka obima i dobijaju množenjem proizvedene količine svakog proizvoda definisane pod mjesečnim NIP BiH 2018. godine i odgovarajućeg pondera, koristeći formulu Laspeyres.

Korak 2 – za sve indekse većih nivoa i GIG-ove, izračunavaju se agregiranjem indeksa grane (3 cifre) KD BiH 2010 ponderisane sa učešćem dodane vrijednosti „grane“ u ukupnoj dodanoj vrijednosti.

Koeficijenti/ponderi koji se koriste za svaki pojedinačni proizvod definisan mjesečnim NIP-om F BiH 2018. se ažuriraju svakih 5 godina. Trenutno se koriste ponderi koji su izračunati na osnovu jedinične dodane vrijednosti proizvoda dobijene iz odnosa vrijednosti prodaje svakog proizvoda iz PRODCOM rezultata 2015 i dodane vrijednosti dobijene iz SPS istraživanja za 2016. godinu.

Ponderi za aktivnosti od nivoa 3 cifre KD BiH 2010 i više se računaju iz Bruto dodane vrijednosti po faktorskim troškovima iz SPS istraživanja koja se koriguje indeksom fizičkog obima industrijske proizvodnje kako bi se dobila aproksimacija dodane vrijednosti prethodne godine. Ovi ponderi za nivo aktivnosti se ažuriraju svake godine.

Indeksi prometa industrije (ITI) za različite nivoe agregiranja KD BiH 2010 izračunavaju se za indekse grana i više nivoe agregiranja ponderisanjem s učešćem u vrijednosti prometa (prodaje) industrije za utvrđene djelatnosti industrije KD BiH 2010 za svaki pojedinačni pokazatelj. Tako se izračunavaju indeksi za agregate GIG-a te indeksi za domaće i strano tržište.

Ukupan indeks prometa se računa množenjem indeksa domaćeg i stranog tržišta sa njihovim pripadajućim ponderima (učešćem) prometa u ukupnoj vrijednosti prometa.

Za izračunavanje indeksa za GIG agregate (EU MIGs- Regulativa Komisije (EC) br. 656/07. od 14. juna 2007. o provedbi Regulative Vijeća (EC) br. 1165/98. o kratkoročnim statistikama u vezi s definicijama Glavnih industrijskih grupacija (GIG)) primjenjuju se nove definicije radi usklađivanja sa statističkim standardima EU. Obračunavanje agregata GIG-a za indekse prometa industrije izvršeno je grupisanjem grana ili oblasti KD BIH 2010 iz područja djelatnosti B i C (05.1 – 33.2).

Struktura industrijskih djelatnosti (struktura grana) za indeks prometa industrije BiH za prethodnu (baznu) godinu (period t-1) izračunata je iz vrijednosti prodaje (prometa) industrije prema organizacionom pristupu. Izračunata je na temelju godišnjih statističkih rezultata Strukturno-poslovnog istraživanja za BiH (period t-2) te je ispravljena PRODCOM istraživanjem o industrijskoj proizvodnji (period t-2) i indeksima prometa industrije (period t- 1). Za izračunavanje indeksa domaćega i stranog tržišta upotrebljava se struktura izračunata na temelju PRODCOM istraživanja o industrijskoj proizvodnji. Struktura grana ažurira se na početku svake godine za obračunavanje indeksa tekuće godine.

Kompilacija Indeksa industrijske proizvodnje i Indeksa prometa industrije potpunosti je usklađena s relevantnim STS zahtjevima Eurostata.

9.6. Prilagođavanja

9.6.1. Sezonsko prilagođavanje

U skladu sa preporukama Eurostata, desezoniranje i kalendarsko prilagođavanje se vrši metodom TRAMO-SEATS u DEMETRA okruženju na mjesečnoj seriji izvornih indeksa industrijske proizvodnje i indeksa prometa industrije. Produžavanje serije indeksa dodavanjem novih mjesečnih zapazanja za svaki idući mjesec može, zbog karakteristika primijenjene metode, prouzrokovati ispravke već objavljenih desezoniranih i kalendarski prilagođenih indeksa za nekoliko mjeseci unazad.

Pojam desezonirani indeksi podrazumijeva da su podaci prilagođeni za sezonu i kalendarske dane. U skladu s preporukama Eurostata podaci koji se upoređuju s podacima od prethodnog mjeseca (mjesečno poređenje prema terminologiji i praksi Eurostata) prezentiraju se u desezoniranom obliku indeksa industrijske proizvodnje i indeksa prometa industrije ili iz njih izračunanih stopa rasta.

Pojam kalendarski prilagođeni indeksi podrazumijeva da su podaci prilagođeni za uticaj kalendarskih i radnih dana. U skladu s preporukama Eurostata podaci koji se upoređuju s podacima od istog perioda prethodne godine (godišnje poređenje prema terminologiji i praksi Eurostata) prezentiraju se u kalendarski prilagođenom obliku indeksa industrijske proizvodnje i indeksa prometa industrije ili iz njih izračunanih stopa rasta.